

*„Visszatérni a természethez,
de úgy hogy közben
megmaradjanak az európai
civilizáció és kultúra
legértékesebb hagyományai,
nem utolsó sorban a
klasszikus görög művészet
formarendszere.”*

FERENCZY KÁROLY (1862-1917)

Est I., 1912

59 | 148
aukción | tétel

59 | 148
aukción | tétel

FERENCZY KÁROLY (1862-1917)

Est I, 1912

Olaj, vászon, 117x86 cm
Jelzés nélkül

Kezdő ár: 20 000 000 Ft / 61 538 EUR
Becsérték: 30 000 000 – 40 000 000 Ft
Estimated value: 92 308 – 123 077 EUR

FERENCZY K.

PROVENIENCIA:

- Nagy Zoltán és Nagy Zoltánné (1963)
- Dr. Soóky András, Gyula (1979)

KIÁLLÍTVA:

- 1914 Magyar Képzőművészet Segítő Bizottsága, Országos Szépművészeti Múzeum, Budapest, 1914. november – december, 335. szám alatt
- Nagybányai festők. Magyar Nemzeti Galéria, 1963. január 5. (utána Szegeden)
- Ferenczy Károly (1862–1917) gyűjteményes kiállítása. Magyar Nemzeti Galéria, 2011. november 30. – 2012. május 27. katalógus: 341.; 2. javított kiadás, 2017. katalógus: 347.

KIÁLLÍTVA ÉS REPRODUKÁLVA:

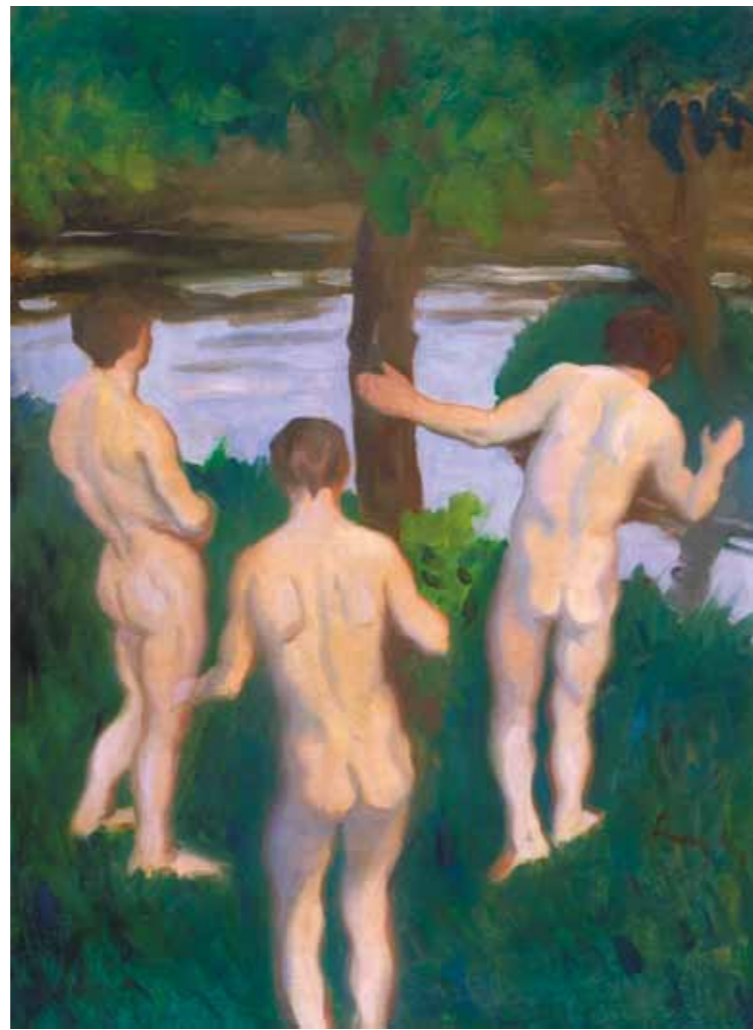
- Ferenczy Károly újabb festményeinek és rajzainak gyűjteményes kiállítása. Az Ernst Múzeum kiállításai VIII, Ernst Múzeum, Budapest, 1913. katalógus: 59.

1. Thomas Eakins: *Eakins tanítványai a Fürdőlyuknál, 1884*, Getty Center, Pacific Palisades, California

2. Wilhelm von Gloeden: *Három Grácia, 1890 körül* Képzőművészeti Egyetem Gyűjteménye

3. Hans von Marées: Három férfi, 1874 körül
Von der Heydt Museum, Wuppertal

4. Ferenczy Károly: Est II., 1912
magántulajdon

5. Max Liebermann: Fürdőző fiúk, 1900
Berlin Museum, Berlin

6. Maurice Denis: Fürdőzők Perros-Guirec-ben, 1924
Musée du Petit Palais, Genf

7. Glatz Oszkár: Vízparton
magántulajdon

Ferenczy Valér írta apjáról, hogy mindig szeret-
te a közelben tudni Rousseau és Goethe műveit.
Többek között alighanem itt keresendő Ferenczy
1912-ös évi festett *Est*-sorozatának (és egész fes-

tői felfogásának) egyik lehetséges értelmezése.
**Visszatérni a természethez, de úgy, hogy közben
megmaradjanak az európai civilizáció és kultúra
legértékesebb hagyományai, nem utolsó sorban**

a klasszikus görög művészet formarendszere.
A mind fenyegetőbbnek érzett materialista érték-
szemlélettel szemben, amely az emberi élet alap-
vető szabadságát és méltóságát veszélyeztette,

1900 körül Európa kiváló művészei egy olyan ellenkultúrát teremtettek, amelynek valódi jelentőségét csak az utóbbi évtizedekben ismerte fel a kultúrtörténet. Ide tartoznak a 19. század utolsó évtizedeinek és a 20. század első felének életreform kísérletei, amelyek a (sz)ép és szabad meztelen test kultusza által a természet transzcendenciájával való teljes azonosulás tanait hirdették és gyakorlatait kidolgozták.

A legismertebb talán a svájci Asconában alapít-
tott Monte Verità- közösség volt, ahol a korszak
írói, zeneszerzői, mozgásművészei találkoztak.
A meztelen napfürdőzés, a misztikus táncok,
felolvasások sajátos, megismételhetetlen han-
gulatot teremtettek nemcsak itt, de számos ha-
sonló közösségben is. Nem tudjuk, hogy Ferenczy
személyesen járt-e az Igazság Hegyén, a hely
szellemi kisugárzása azonban biztosan eljutott
hozzá. Ennek egyik monumentális festői meg-

fogalmazását Elisar von Kupffer-nek köszönhet-
jük, szakszerű bemutatását pedig a neves svájci
művészettörténésznek Harald Szeemann-nak
(http://www.elisarion.ch/typo3conf/ext/user_video_popup/video_popup.php?uid=6&lang=2).
Valamivel korábban, már az 1880-as években
készítette híres fotóit Taorminában Wilhelm von
Gloeden báró, aki fiatal férfiakat fényképezett
antik romok mellett, babérkoszorúval a fejükön.
Három Grácia című sorozatának itt reprodukált

darabja közvetlenül is mintaként szolgálhatott Fe-
renczynek az *Est*-kompozíciójának kialakításánál.

Az *Est*-témának három végleges és két vázla-
tos feldolgozását ismerjük. „*Rendkívül sokáig,
az egész nyár és ősz folyamán foglalkoztatta Est
című képének fejlesztése*” - írta Genthon István,
aki három, a Plisza patak partján álló bányásszal
azonosította a kép szereplőit, és nem tulajdonít-
ott szimbolikus jelentést a látványnak.

Ezzel szemben ma úgy látjuk, hogy a kép témája valójában az emberi lét teljességét, nappalát és éjszakáját, az élet vizének partján átélt mély természetélményt, az univerzummal való azonosítást fogalmazza meg.

BOROS JUDIT

8. Elisar von Kupffer: Az elragadtatás (üdvözülés) világa c. körképének egy jelenete
Monte Verità, Montesiano, Elisarium, 1923 – 1939

9. Paul Cézanne: Fürdőzők, 1892–94
Musée d'Orsay, Párizs

10. Perlrott Csaba Vilmos: Fürdőző fiúk, 1910 körül
Janus Pannonius Múzeum, Pécs

